

2024/1209

3.5.2024.

EIROPAS CENTRĀLĀS BANKAS LĒMUMS (ES) 2024/1209

(2024. gada 16. aprīlis)

par atlīdzību par ar monetāro politiku nesaistītiem noguldījumiem nacionālajās centrālajās bankās un Eiropas Centrālajā bankā (ECB/2024/11)

EIROPAS CENTRĀLĀS BANKAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 127. panta 2. punkta pirmo ievilkumu,

ņemot vērā Eiropas Centrālo banku sistēmas un Eiropas Centrālās bankas Statūtus un jo īpaši to 12.1. pantu un 14.3. pantu, kā arī 17. pantu, 22. pantu un 23. pantu,

tā kā:

- (1) ECB Padome pārskatījusi atlīdzību, ko piemēro noguldījumiem, kuri tiek turēti tādu dalībvalstu nacionālajās centrālajās bankās, kuru valūta ir euro (NCB), un Eiropas Centrālajā bankā (ECB), un kuri nav saistīti ar monetārās politikas īstenošanu ("ar monetāro politiku nesaistīti noguldījumi"). Pārskatīšanas mērķis bija izvairīties no šādu noguldījumu izraisītiem iespējamiem traucējumiem vienotajā monetārajā politikā, vienlaikus nodrošinot atbilstību atvērta tirgus ekonomikas principam un konsekventu pieeju līdzīgiem noguldījumiem Eurosistēmā.
- (2) Pēc pārskatīšanas ECB Padome nolēma, ka vajadzīga lielāka caurredzamība attiecībā uz ar monetāro politiku nesaistītu noguldījumu atlīdzību. Šādiem noguldījumiem piemērojamās atlīdzības procentu likmes noteiktas Eiropas Centrālās bankas Pamatnostādnes (ES) 2019/671 (ECB/2019/7) ⁽¹⁾, (ES) 2024/1211 (ECB/2024/13) ⁽²⁾, (ES) 2022/912 (ECB/2022/8) ⁽³⁾ un Eiropas Centrālās bankas Lēmumā (ES) 2019/1743 (ECB/2019/31) ⁽⁴⁾. Lai uzlabotu caurredzamību, kā arī saistīto tiesību aktu konsekveni, ir lietderīgi atlīdzības procentu likmes visaptveroši noteikt vienā tiesību aktā, lai atvieglotu atlīdzības procentu likmju paziņošanu un ļautu šādas procentu likmes koriģēt nākotnē.
- (3) Atlīdzībai par ar monetāro politiku nesaistītiem noguldījumiem nevajadzētu veicināt pastāvīgus vai strukturālus monetārās politikas transmisijas vai īstenošanas traucējumus, un tai būtu jāaizsargā sakārtota tirgus darbība un tādejādi jāierobežo šādu noguldījumu liela svārstīguma tvērums.
- (4) ECB Padome par atlīdzības politikas galveno procentu likmi noteikusi euro īstermiņa procentu likmi (EURSTR), no kuras atņemta noteikta starpība. Mainoties tirgus apstākļiem, šāda starpība ir viegli koriģējama, lai saglabātu monetārās politikas transmisijas efektivitāti, vienlaikus līdz minimumam samazinot risku, ka notiek pēkšņa ieplūde naudas tirgos vai aizplūde no tiem, un nodrošinot vienkāršu un konsekventu atlīdzības sistēmu ar ļoti nedaudziem izņēmumiem. ECB Padome noteikusi un vajadzības gadījumā koriģēs šādu starpību, lai sasniegtu atlīdzības politikas mērķus un izvairītos no negatīvas ietekmes uz monetārās politikas īstenošanu vai tirgus darbību. Starpība pašlaik noteikta 20 bāzes punktu apmērā.

⁽¹⁾ Eiropas Centrālās bankas Pamatnostādne (ES) 2019/671 (2019. gada 9. aprīlis) par nacionālo centrālo banku iekšzemes aktīvu un pasīvu pārvaldības operācijām (ECB/2019/7) (OV L 113, 29.4.2019., 11. lpp.).

⁽²⁾ Eiropas Centrālās bankas Pamatnostādne (ES) 2024/1211 (2024. gada 16. aprīlis) par rezervju pārvaldības pakalpojumiem euro valūtā, ko Eurosistēma sniedz ārpus euro zonas esošām centrālajām bankām un valstīm, kā arī starptautiskajām organizācijām (ECB/2024/13) (OV L, 2024/1211, 3.5.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/guideline/2024/1211/oj>).

⁽³⁾ Eiropas Centrālās bankas Pamatnostādne (ES) 2022/912 (2022. gada 24. februāris) par jaunas paaudzes Eiropas automatizēto reālā laika bruto norēķinu sistēmu (TARGET) un Pamatnostādnes ECB/2012/27 atcelšanu (ECB/2022/8) (OV L 163, 17.6.2022., 84. lpp.).

⁽⁴⁾ Eiropas Centrālās bankas Lēmums (ES) 2019/1743 (2019. gada 15. oktobris) par virsrezervju turējumu un noteiktu noguldījumu atlīdzību (ECB/2019/31) (OV L 267, 21.10.2019., 12. lpp.).

- (5) ECB Padome noteikusi, ka vajadzīgas dažas novirzes vai izņēmumi no atlīdzības politikas galvenās procentu likmes. Maksimālās robežas koncepcija arī turpmāk jāpiemēro atlīdzībai par valdības noguldījumiem un dažiem citiem ar monetāro politiku nesaistītiem noguldījumiem, lai vajadzības gadījumā NCB atlīdzībai par šādiem noguldījumiem likme būtu zemāka par maksimālo robežu, ņemot vērā valstij raksturīgos apstākļus, piemēram, repo darījumu tirgū. Attiecībā uz garantiju fondiem, ko tur Eiropas Ekonomikas zonas finanšu tirgus infrastruktūras, piemēram, maksājumu sistēmas, centrālie darījuma partneri un centrālie vērtspapīru depozitāriji, kā arī priekšfinansētiem kontiem, kas tiek turēti TARGET, būtu jāpiemēro starpība, kas ir mazāka par 20 bāzes punktiem un kas sākotnēji noteikta nulles līmenī, ņemot vērā šo turējumu nozīmi maksājumu sistēmu raitai darbībai un finanšu stabilitātei. Līdzekļi, kas uz laiku jānogulda NCB vai ECB saistībā ar finansiālo palīdzību, arī turpmāk būtu jāatbrīvo no negatīvām procentu likmēm.
- (6) ECB Padome arī nolēmusi, ka nepieciešams noteikt, ka zināmos apstākļos ECB var pieprasīt no NCB detalizētu informāciju par ar monetāro politiku nesaistītiem noguldījumiem un dalīties ar to ECB un Eurosistēmas ietvaros, stingri ievērojot vajadzību zināt informāciju, ja ECB katrā atsevišķā gadījumā konstatē, ka šāda informācija vajadzīga, lai Eurosistēma varētu novērtēt šādu noguldījumu iespējamo ietekmi uz monetārās politikas īstenošanu.
- (7) Lai sasniegtu šos mērķus un dotu NCB pietiekami daudz laika sagatavoties jaunās atlīdzības politikas piemērošanai ar monetāro politiku nesaistītiem noguldījumiem, šis lēmums būtu jāpiemēro ar 2024. gada 1. decembri,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Definīcijas

Šajā lēmumā piemēro šādas definīcijas:

- 1) “noguldījums” ir kredīta atlikums euro vai citā valūtā, kuru veido naudas līdzekļi, kas tiek turēti kontā NCB vai ECB, vai kuru radījušas pagaidu situācijas, kas izriet no citiem NCB vai ECB sniegtajiem pakalpojumiem, radot saistības, kas iegrāmatotas attiecīgās NCB vai ECB bilancē un ko šādai NCB vai ECB jāatmaksā saskaņā ar piemērojamiem līgumiskiem vai reglamentējošiem nosacījumiem, t. sk. noguldījumi uz nakti un termiņnoguldījumi;
- 2) “EURSTR” ir euro īstermiņa procentu likme, kas definēta Eiropas Centrālā bankas Pamatnostādnes (ES) 2019/1265 (ECB/2019/19) ⁽ⁱ⁾ 2. panta 2) punktā un ko publicējusi ECB;
- 3) “EURSTR OIS” ir uz nakti izsniegto kredītu indeksa mijmaiņas darījums (*overnight index swap*; OIS), kas definēts Eiropas Centrālās bankas Regulas (ES) Nr. 1333/2014 (ECB/2014/48) ⁽ⁱⁱ⁾ 1. panta 25) punktā, kurā periodiskie mainīgās procentu likmes maksājumi atsaucas uz EURSTR kā uz nakti izsniegto kredītu indeksu procentu likmi;
- 4) “ar monetāro politiku nesaistīti noguldījumi” ir noguldījumi, kurus neveic, lai īstenotu vienoto monetāro politiku, par ko lēmusi ECB Padome, un kas ietilpst kāda no turpmāk norādītajiem tiesību aktiem piemērošanas jomā:
 - a) Pamatnostādne (ES) 2019/671 (ECB/2019/7) par nacionālo centrālo banku iekšzemes aktīvu un pasīvu pārvaldības operācijām;
 - b) Pamatnostādne (ES) 2024/1211 (ECB/2024/13) par rezervju pārvaldības pakalpojumiem euro valūtā, ko Eurosistēma sniedz ārpus euro zonas esošām centrālajām bankām un valstīm, kā arī starptautiskajām organizācijām;
 - c) Pamatnostādne (ES) 2022/912 (ECB/2022/8) par jaunas paaudzes Eiropas automatizēto reālā laika bruto norēķinu sistēmu (TARGET);

⁽ⁱ⁾ Eiropas Centrālās bankas Pamatnostādne (ES) 2019/1265 (2019. gada 10. jūlijs) par euro īstermiņa procentu likmi (EURSTR) (ECB/2019/19) (OV L 199, 26.7.2019., 8. lpp.).

⁽ⁱⁱ⁾ Eiropas Centrālās bankas Regula (ES) Nr. 1333/2014 (2014. gada 26. novembris) par naudas tirgu statistiku (ECB/2014/48) (OV L 359, 16.12.2014., 97. lpp.).

- d) Eiropas Centrālās bankas Lēmums (ES) 2022/911 (ECB/2022/22) ⁽⁷⁾ par TARGET-ECB noteikumiem;
- e) Lēmums (ES) 2019/1743 (ECB/2019/31) par virsrezervju turējumu un noteiktu noguldījumu atlīdzību.

2. pants

Atlīdzība par ar monetāro politiku nesaistītiem noguldījumiem

1. Uz atlīdzību par noguldījumiem NCB, kas ietilpst Pamatnostādnes (ES) 2019/671 (ECB/2019/7) piemērošanas jomā, attiecas šādas maksimālās robežas:

- a) valdības noguldījumiem euro:
 - i) noguldījumiem uz nakti – EURSTR, no kuras atņemti 20 bāzes punkti;
 - ii) termiņnoguldījumiem – EURSTR OIS procentu likme ar atbilstošu termiņu, no kuras atņemti 20 bāzes punkti;
 - iii) valdības noguldījumiem uz nakti, kas saistīti ar korekciju programmu – nulles procentu likme vai EURSTR, no kuras atņemti 20 bāzes punkti, atkarībā no tā, kura ir augstāka;
 - iv) valdības termiņnoguldījumiem, kas saistīti ar korekciju programmu – nulles procentu likme vai EURSTR OIS procentu likme ar atbilstošu termiņu, no kuras atņemti 20 bāzes punkti, atkarībā no tā, kura ir augstāka;
- b) valdības noguldījumiem valūtās, kas nav euro – atbilstošās likmes attiecīgajai valūtai, piemērojot a) apakšpunktā norādīto starpību;
- c) noguldījumiem euro, kas nav valdības noguldījumi:
 - i) noguldījumiem uz nakti – EURSTR, no kuras atņemti 20 bāzes punkti;
 - ii) termiņnoguldījumiem – EURSTR OIS procentu likme ar atbilstošu termiņu, no kuras atņemti 20 bāzes punkti;
- d) noguldījumiem citās valūtās, kas nav valdības noguldījumi – atbilstošās likmes attiecīgajai valūtai, piemērojot c) apakšpunktā norādīto starpību.

2. Atlīdzība par noguldījumiem NCB, kas ietilpst Pamatnostādnes (ES) 2024/1211 (ECB/2024/13) piemērošanas jomā, ir šāda:

- a) naudas ieguldījumu uz nakti pakalpojumiem:
 - i) 1. līmeņa ieguldījumu iespējai – EURSTR, no kuras atņemti 20 bāzes punkti;
 - ii) 2. līmeņa ieguldījumu iespējai – faktiskā procentu likme, ar kuru līdzekļus izvieto tirgū, no kuras atņemta marža, par ko laiku pa laikam nolēmusi ECB Padome, un ar nosacījumu, ka šāda veida ieguldījumus veic tikai tad, ja atlīdzība pārsniedz atlīdzību par naudas pārsnieguma atlikumu;
 - iii) naudas pārsnieguma atlikumiem – EURSTR, no kuras atņemti 20 bāzes punkti;
- b) termiņnoguldījumiem:
 - i) termiņnoguldījumiem uz pārstāvības pamata – faktiskā procentu likme, ar kuru līdzekļus izvieto tirgū, no kuras atņemta marža, par ko laiku pa laikam nolēmusi ECB Padome;
 - ii) termiņnoguldījumiem savā vārdā, kuru termiņš ir īsāks par septiņām kalendārajām dienām – EURSTR OIS procentu likme ar atbilstošu termiņu, no kuras atņemti 20 bāzes punkti;
 - iii) termiņnoguldījumiem savā vārdā, kuru termiņš nav īsāks par septiņām kalendārajām dienām – procentu likme, kura nepārsniedz procentu likmi, kas iegūta, reversējot noguldījumu tirgū.

⁽⁷⁾ Eiropas Centrālās bankas Lēmums (ES) 2022/911 (2022. gada 19. aprīlis) par TARGET-ECB noteikumiem un Lēmuma ECB/2007/7 atcelšanu (ECB/2022/22) (OV L 163, 17.6.2022., 1. lpp.).

3. Atlīdzība par noguldījumiem, kas ietilpst Pamatnostādnes (ES) 2022/912 (ECB/2022/8) un Lēmuma (ES) 2022/911 (ECB/2022/22) piemērošanas jomā, ir šāda:

- a) valdības noguldījumiem euro, kas tiek turēti TARGET, piemēro 1. punkta a) apakšpunktā noteikto atlīdzību;
- b) ar monetāro politiku nesaistītiem noguldījumiem, kas tiek turēti TARGET un kas nav a) apakšpunktā norādītie valdības noguldījumi, izņemot gadījumus, kuros piemēro c) apakšpunktu – nulles procentu likme vai EURSTR, no kuras atņemti 20 bāzes punkti, atkarībā no tā, kura ir zemāka;
- c) atlikumiem uz nakti, kas tiek turēti TIPS PS tehniskajā kontā vai RTGS PS tehniskajā kontā attiecībā uz PS norēķinu procedūru D, un garantiju fondiem, ko tur Eiropas Ekonomikas zonas finanšu tirgus infrastruktūras, t. sk. līdzekļiem, kas tiek turēti PS garantiju fondu kontā – EURSTR, no kuras atņemti 0 bāzes punkti;
- d) pievienoto NCB TARGET atlikumiem:
 - i) atlikumiem līdz 10 % (ieskaitot) no darījumu dienas vidējās vērtības – EURSTR, no kuras atņemti 20 bāzes punkti;
 - ii) atlikumiem, kas pārsniedz i) punktā minētos – nulles procentu likme vai EURSTR, no kuras atņemti 20 bāzes punkti, atkarībā no tā, kura ir zemāka.

4. Atlīdzība par noguldījumiem ECB, kas ietilpst Lēmuma (ES) 2019/1743 (ECB/2019/31) piemērošanas jomā, ir šāda:

- a) kontiem, kas turēti saskaņā ar Eiropas Centrālās bankas Lēmumiem ECB/2003/14 ⁽⁸⁾, ECB/2010/4 ⁽⁹⁾, ECB/2010/17 ⁽¹⁰⁾ un ECB/2010/31 ⁽¹¹⁾ un Padomes Regulu (ES) 2020/672 ⁽¹²⁾:
 - i) EURSTR, no kuras atņemti 20 bāzes punkti, izņemot gadījumus, kuros piemēro ii) punktu;
 - ii) periodos, kuros noguldījumi jātur attiecīgajos kontos pirms termiņa, kurā jāveic maksājums saskaņā ar juridiskajiem vai līgumiskajiem noteikumiem, kurus piemēro attiecīgajai iespējai – nulles procentu likme vai EURSTR, no kuras atņemti 20 bāzes punkti, atkarībā no tā, kura ir augstāka.
- b) citiem Eiropas Stabilizācijas mehānismam un Eiropas Finanšu stabilitātes instrumentam atvērtiem noguldījumu kontiem, uz kuriem neattiecas a) apakšpunkts – EURSTR, no kuras atņemti 20 bāzes punkti;

⁽⁸⁾ Eiropas Centrālās bankas Lēmums ECB/2003/14 (2003. gada 7. novembris) par to aizņēmuma un aizdevuma operāciju administrēšanu, ko Eiropas Kopiena veic, īstenojot vidēja termiņa finanšu palīdzības sistēmu (OV L 297, 15.11.2003., 35. lpp.).

⁽⁹⁾ Eiropas Centrālās bankas Lēmums ECB/2010/4 (2010. gada 10. maijs) par apkopotu divpusējo aizdevumu Grieķijas Republikai pārvaldību un grozījumiem Lēmumā ECB/2007/7 (OV L 119, 13.5.2010., 24. lpp.).

⁽¹⁰⁾ Eiropas Centrālās bankas Lēmums ECB/2010/17 (2010. gada 14. oktobris) par Eiropas finanšu stabilizācijas mehānisma ietvaros veikto Savienības aizņemšanās un aizdošanas darbību pārvaldību (OV L 275, 20.10.2010., 10. lpp.).

⁽¹¹⁾ Eiropas Centrālās bankas Lēmums ECB/2010/31 (2010. gada 20. decembris) par kontu atvēršanu tādu maksājumu apstrādei, kas saistīti ar EFSF aizdevumiem dalībvalstīm, kuru valūta ir euro (OV L 10, 14.1.2011., 7. lpp.).

⁽¹²⁾ Padomes Regula (ES) 2020/672 (2020. gada 19. maijs), ar ko izveido Eiropas pagaidu atbalsta instrumentu bezdarba risku mazināšanai ārkārtas situācijā (SURE) pēc Covid-19 uzliesmojuma (OV L 159, 20.5.2020., 1. lpp.).

- c) speciālajam kontam, kas turēs ECB saskaņā ar 13. panta 2. punktu Komisijas 2021. gada 14. aprīļa Īstenošanas lēmumā, ar kuru nosaka pasākumus, kas vajadzīgi, lai pārvaldītu aizņēmuma operācijas saskaņā ar Padomes Lēmumu (ES, Euratom) 2020/2053 un aizdevuma operācijas saistībā ar kredītiem, kas piešķirti saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2021/241 ⁽¹³⁾ 15. pantu, un ko izmanto prudenciālo naudas līdzekļu turējumu vajadzībām saistībā ar *NextGenerationEU* programmu, Instrumentu atbalsta sniegšanai Ukrainai 2023. gadā (makrofinansālā palīdzība+) ⁽¹⁴⁾ vai citām Savienības finansēšanas programmām, par kurām vienojusies ECB un Eiropas Komisija:
- i) *EURSTR*, no kuras atņemti 20 bāzes punkti, izņemot gadījumus, kuros piemēro ii) punktu;
 - ii) noguldījumu kopsummai, kas nepārsniedz 20 mljrd. EUR – nulles procentu likme vai *EURSTR*, no kuras atņemti 20 bāzes punkti, atkarībā no tā, kura ir augstāka.
5. Ja kādam no šajā pantā minētajiem noguldījumiem piemēro negatīvu procentu likmi, noguldītājs ir parādā procentus attiecīgajai NCB vai ECB, un attiecīgā NCB vai ECB var attiecīgi debetēt attiecīgo noguldījumu kontu.

3. pants

Informācijas sniegšana par ar monetāro politiku nesaistītiem noguldījumiem

1. Ja ECB, izskatot katru gadījumu atsevišķi, uzskata, ka tas vajadzīgs, lai novērtētu iespējamo ietekmi uz monetārās politikas īstenošanu, NCB sniedz ECB pilnīgu informāciju par ar monetāro politiku nesaistītiem noguldījumiem, t. sk. sīkāku informāciju par:
- a) kontu turētājiem;
 - b) piemēroto atlīdzību;
 - c) summām, kas tiek turētas attiecīgajā NCB.
2. Ar informāciju, ko ECB saņēmusi saskaņā ar 1. punktu, dalās gan iekšēji ECB, gan ECB ar to dalās Eurosistēmas ietvaros, stingri ievērojot vajadzību zināt informāciju.

4. pants

Stāšanās spēkā

- 1. Šis lēmums stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.
- 2. To piemēro ar 2024. gada 1. decembri.

Frankfurtē pie Mainas, 2024. gada 16. aprīlī

ECB prezidente
Christine LAGARDE

⁽¹³⁾ C(2021) 2502 final.

⁽¹⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2022/2463 (2022. gada 14. decembris), ar ko izveido instrumentu atbalsta sniegšanai Ukrainai 2023. gadā (makrofinansālā palīdzība +) (OV L 322, 16.12.2022., 1. lpp.).